

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY/4101-10-06/2012

P/12/094

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/094 – Profilaktyka narkomanii w szkołach
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	Mateusz Grynicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84067 z dnia 12 listopada 2012 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Budowlanych, ul. Pestalozziego 18, 85-095 Bydgoszcz, zwany dalej „ZSB”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Nowak, Dyrektor Zespołu Szkół Budowlanych w Bydgoszczy [Dowód: akta kontroli str. 3-4]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Zespołu Szkół Budowlanych w Bydgoszczy w zakresie profilaktyki narkomanii w latach 2010-2012 (I półrocze).

Pozytywną ocenę uzasadniają działania planistyczne podjęte przez Dyrektora ZSB z zakresu profilaktyki narkomanii, polegające m.in. na opracowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki opartego na diagnozie najbardziej ryzykownych zachowań uczniów, obejmującego całą społeczność szkolną, opracowaniu procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach podejrzenia lub stwierdzenia zagrożeń związanych m.in. ze środkami odurzającymi i substancjami psychoaktywnymi oraz ujęciu w planach szkoleń nauczycieli zagadnień dotyczących profilaktyki uzależnień.

Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że realizacja zadań profilaktycznych i działania interwencyjne były zgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem², zwanego dalej „rozporządzeniem MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r.”, a zakres pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej przez pedagoga szkolnego uczniom, rodzicom uczniów i nauczycielom w ramach profilaktyki narkomanii był adekwatny do stwierdzonych zagrożeń.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. Nr 26, poz. 226;

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie działań z zakresu profilaktyki narkomanii

1.1. Program Wychowawczy Szkoły oraz Szkolny Program Profilaktyki

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie, tj. w latach 2010-2012 działalność edukacyjna ZSB³ była określona m.in. przez Program Wychowawczy Szkoły oraz Szkolny Program Profilaktyki, co było zgodne z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół⁴.

Program Wychowawczy Szkoły obowiązujący w kontrolowanym okresie (zwany dalej „PWS”), stanowiący załącznik nr 1 do Statutu ZSB, w rozdziale IV dotyczącym zadań wychowawczych szkoły wskazywał m.in. na rozwijanie wśród uczniów profilaktyki uzależnień. Cele operacyjne tego zadania wychowawczego obejmowały m.in. nabycie następujących umiejętności przez uczniów: znajomość i stosowanie przez ucznia sposobów radzenia sobie ze stresem, znajomość skutków używania substancji chemicznych, w tym narkotyków i sygnałów ostrzegawczych ich nadużywania, wiedza na temat sztuki odmawiania i stosowanie jej w praktyce, aktywne włączanie się w profilaktykę uzależnień.

W rozdziale 10 PWS dotyczącym programu wychowania prozdrowotnego i działań profilaktycznych w ramach obszaru działań ogólnoszkolnych ujęto m.in.: spotkania z przedstawicielami Policji oraz instytucjami wspomagającymi szkołę, realizację programu profilaktyki uzależnień, spotkania dyrekcji, rodziców i nauczycieli, w ramach obszaru działań indywidualnych m.in.: organizowanie pomocy pedagogiczno-psychologicznej.

[dowód: akta kontroli str. 5, 6-9, 10, 35-36]

Szkolny Program Profilaktyki obowiązujący w kontrolowanym okresie (zwany dalej „SPP”) został opracowany w czerwcu 2010 r. przez zespół ds. ewaluacji w składzie: wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych (przewodniczący), pedagog szkolna (koordynator, odpowiedzialna za opracowanie SPP), przewodniczący Zespołu Wychowawców Klas, opiekun Samorządu Uczniowskiego.

SPP został przyjęty do realizacji począwszy od roku szkolnego 2010/2011 jako załącznik nr 2 do Statutu ZSB uchwałą Rady Pedagogicznej ZSB z dnia 5 października 2010 r. nr 47/2010 oraz uchwałą Rady Rodziców ZSB z dnia 26 października 2010 r. nr 22/2010, co spełniało wymogi określone w art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵.

W kontrolowanym okresie pedagog szkolna odpowiedzialna za opracowanie SPP nie uczestniczyła w szkoleniach dotyczących tworzenia programów profilaktyki. W latach poprzedzających okres kontrolowany pedagog szkolna brała udział w spotkaniach metodycznych pedagogów organizowanych przez Kujawsko-Pomorskie Centrum Kształcenia Nauczycieli, na których podejmowana była m.in. tematyka tworzenia planów pedagoga pod kątem profilaktyki.

[dowód: akta kontroli str. 43-44, 45-49, 50-57, 58-59, 127-128, 167-169, 184-186]

³ W kontrolowanym okresie w skład ZSB wchodziły: Technikum Budowlane oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa Budowlana;

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

SPP został oparty na diagnozie najbardziej ryzykownych, powtarzających się zachowań uczniów na terenie szkoły i poza nią, będących zagrożeniem dla płynnego przebiegu wychowania i edukacji młodzieży oraz bezpieczeństwa. Diagnozę przeprowadzono m.in. w oparciu o systematyczną obserwację funkcjonowania uczniów w szkole przez wszystkich pracowników pedagogicznych, rozmowy z rodzicami uczniów oraz pracownikami obsługi, kuratorami sądowymi, przedstawicielami Straży Miejskiej w Bydgoszczy i Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy, analizę dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych oraz dzienników pracy pedagoga szkolnego, rozmowy i zajęcia indywidualne z uczniami i rodzicami. Wyniki diagnozy zostały zamieszczone w „Raporcie z ewaluacji Programu Profilaktycznego Szkoły” sporządzonym w dniu 28 września 2010 r. Zgodnie z nimi do głównych zachowań problemowych występujących wśród uczniów ZSB należały m.in. nieregularne uczęszczanie uczniów na zajęcia lekcyjne, spóźnienia i ucieczki z lekcji, niska motywacja uczniów do nauki, palenie papierosów przez uczniów jako najbardziej rozpowszechnione zjawisko związane z uzależnieniami wśród uczniów szkoły, brak właściwych postaw i zachowań wśród uczniów (w tym przejawianie zachowań agresywnych wobec innych uczniów).

[dowód: akta kontroli str. 60-62]

Cele działań profilaktycznych określonych w SPP były następujące: ułatwienie poznania siebie i refleksja nad sobą, uczenie zachowań asertywnych, wskazanie sposobów radzenia sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi, kształcenie umiejętności interpersonalnych, dostarczenie informacji o szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu i innych środków uzależniających oraz o zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu, przekazywanie perspektywy zdrowego trybu życia i satysfakcji osobistych bez alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych, itp., oferowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu.

W SPP ujęto następujące zadania z zakresu profilaktyki: reagowanie na pierwsze próby podejmowania zachowań ryzykownych, organizowanie pomocy specjalistycznej, motywowanie do podjęcia terapii, nawiązywanie kontaktu z rodzicami, akceptowanie podmiotowości ucznia, integracja wychowania i kształcenia, oddziaływanie na ucznia poprzez nauczyciela pełniącego funkcję: modelową, dydaktyczną, instruktażową i wychowawczą.

Poza określeniem celów i zadań w SPP przewidziano 7 obszarów działań profilaktycznych: (1) brak zainteresowania nauką, (2) negatywne zachowania w domu i w szkole, (3) grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne, (4) brak celów życiowych, (5) profilaktyka uzależnień, (6) promocja zdrowia, (7) wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych. Dla każdego obszaru działań wskazano czynniki ryzyka, zadania, sposoby ich realizacji oraz osoby odpowiedzialne.

Obszar działań dotyczący profilaktyki uzależnień przewidziany w SPP obejmował profilaktykę w szerszym kontekście, tj. uzależnienia od narkotyków, alkoholu, papierosów oraz wzmocnianie postaw asertywnych. Zakładane działania profilaktyczne w tym obszarze przedstawiono w następujący sposób:

L.p.	Czynniki ryzyka	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialny
1.	Moda na „branie”, picie i palenie	1. Dostarczenie uczniom i rodzicom wiedzy na temat konsekwencji zażywania środków uzależniających (narkotyków, alkoholu, papierosów) 2. Dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności dotyczących profilaktyki uzależnień	1. Gromadzenie materiałów i środków dydaktycznych nt. profilaktyki uzależnień. 2. Przygotowanie i przeprowadzenie zajęć nt. zagrożeń związanych ze środkami uzależniającymi. 3. Szkolenie rodziców w klasach dot. uzależnień młodzieży i profilaktyki. 4. Kierowanie uczniów uzależnionych na terapię. 5. Organizowanie dla uczniów warsztatów nt. uzależnień. 6. Cykliczne przeprowadzanie akcji plakatoowo – propagandowej nt. uzależnień i profilaktyki. 7. Organizowanie zajęć otwartych z profilaktyki uzależnień. 8. Organizowanie różnych form doskonalenia nauczycieli z profilaktyki uzależnień. 9. Stała współpraca z MONAREM ⁶ , BORPA ⁷ , MEDAREM ⁸ , PTZN ⁹ . 10. Włączenie do akcji propagandowej nt. uzależnień, skutków i profilaktyki młodzieży szkolnej w ramach Szkolnej Poradni Młodzieżowej.	pedagog, nauczyciel bibliotekarz, wychowawcy klas, lider WDN (Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli), nauczyciele
2.	Brak umiejętności asertywnych	Upowszechnienie wśród uczniów zachowań asertywnych	1. Przeprowadzenie w ramach godzin z wychowawcą oraz WDŻ (wychowania do życia w Rodzinie) zajęć nt. zachowań asertywnych – sztuki odmawiania. 2. Rozmowy indywidualne z uczniami.	wychowawcy klas, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
3.	Łatwość dostępu do środków uzależniających	Utrudnianie uczniom dostępu do środków psychoaktywnych	1. Zabezpieczenie w miarę możliwości szkoły przed wnoszeniem na jej teren środków uzależniających. 2. Wyczulenie dyżurujących nauczycieli na możliwość wniesienia lub zażywania w czasie przerw środków psychoaktywnych. 3. Współpraca z Policją w przypadku podejrzenia lub wykrycia środków psychoaktywnych	dyrektor, wicedyrektorzy, nauczyciele dyżurujący

W obszarze profilaktyki uzależnień, w tym narkomanii, SPP zakładał działania z poziomu profilaktyki uniwersalnej. Według treści SPP odbiorcami tych działań byli uczniowie wszystkich klas, a także nauczyciele oraz rodzice.

Działania w zakresie profilaktyki uzależnień przewidziano także w SPP w obszarze działań profilaktycznych dotyczącym promocji zdrowia. W kontekście wpływu wypoczynku na zdrowie człowieka zaplanowano działania mające na celu pokazanie uczniom możliwości zorganizowania ciekawej wycieczki i dobrej zabawy klasowej bez alkoholu, papierosów i narkotyków.

[dowód: akta kontroli str. 10-12, 13-25]

⁶ Stowarzyszenie MONAR z siedzibą w Warszawie;

⁷ Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki z siedzibą w Bydgoszczy;

⁸ Stowarzyszenie MEDAR z siedzibą w Bydgoszczy;

⁹ Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii z siedzibą w Warszawie;

Pedagog szkolna w ZSB odpowiedzialna za opracowanie SPP wyjaśniła, że ewaluacja szkolnego programu profilaktyki obowiązującego do końca roku szkolnego 2009/2010 nie wskazywała na potrzebę planowania działań w ramach selektywnej profilaktyki narkomanii.

[dowód: akta kontroli str. 43, 51, 55, 58-59]

W SPP nie przewidziano prowadzenia programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności, tj. np. zamieszczonych w Banku Programów Profilaktycznych Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE) na stronie internetowej ORE czy programów rekomendowanych przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN) lub w bazie EMCDDA¹⁰.

Pedagog szkolna w ZSB odpowiedzialna za opracowanie SPP wyjaśniła, że w SPP nie przewidziano prowadzenia tego typu programów m.in. z uwagi na brak uprawnień nauczycieli szkoły oraz ilość godzin wymaganych do ich realizacji. Ponadto pedagog szkolna wskazała, iż szereg działań podejmowanych przez szkołę w związku z realizacją SPP pokrywał się z zakresem objętym programami rekomendowanymi przez ORE czy KBPN.

[dowód: akta kontroli str. 10-12, 43, 51, 54-55]

Elementem SPP były „Procedury obowiązujące w szkole w zakresie bezpieczeństwa uczniów”, które obejmowały m.in. (1) procedurę postępowania nauczycieli w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa ucznia, że posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, (2) procedurę postępowania, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, (3) procedurę postępowania nauczycieli, gdy na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, (4) procedurę postępowania nauczycieli, gdy uczeń, który nie ukończył 18 lat używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji. Dla każdej z tych procedur określono formy ich rozpowszechniania, tj. m.in. godziny z wychowawcą, szkolenia rodziców, spotkania z rodzicami i uczniami.

[dowód: akta kontroli str. 12, 43, 26-34]

W postanowieniach końcowych SPP zapisano, że będzie on systematycznie monitorowany oraz wskazano sposoby pozyskiwania informacji niezbędnych do ewaluacji, tj.: (1) ankiety przeprowadzane wśród uczniów, nauczycieli i rodziców, (2) bezpośrednie rozmowy z uczniami i rodzicami, (3) wywiady, dyskusje, obserwacje, (4) spotkania zespołu wychowawczego i zespołu nauczycieli klas – wymiana uwag, spostrzeżeń i doświadczeń, propozycje działań, (5) analiza szkolnych dokumentów - notatki, protokoły. Wskazano także, iż wnioski z realizacji SPP przekazywane będą Radzie Pedagogicznej, Radzie Rodziców i Samorządowi Uczniowskiemu.

[dowód: akta kontroli str. 12, 24-25]

Pedagog szkolna w ZSB odpowiedzialna za opracowanie SPP wyjaśniła, że przy planowaniu zadań w ramach SPP nie współpracowano z innymi podmiotami.

[dowód: akta kontroli str. 53-54]

W kontrolowanym okresie w ZSB funkcjonował także Szkolny Program Profilaktyki Uzależnień, który został opracowany w roku szkolnym 2002/2003 przez osobę pełniącą wówczas obowiązki pedagoga szkolnego. W dokumencie tym wskazano, iż został on opracowany na podstawie ankiet, sondażu oraz rozmów prowadzonych z uczniami, nauczycielami i rodzicami.

¹⁰ Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii

Szkolny Program Profilaktyki Uzależnień był spójny ze SPP. Jego odbiorcami byli uczniowie, nauczyciele oraz rodzice. Ujęto w nim następujące zadania: (1) zapoznanie uczniów z rodzajami uzależnień występujących we współczesnym świecie (narkotyki, alkohol, papierosy, Internet), (2) zapoznanie uczniów ze skutkami uzależnień i omówienie sposobów zapobiegania, (3) wyrabianie właściwych nawyków dotyczących spędzania wolnego czasu, (4) rozwijanie wśród uczniów asertywności, (5) zapoznanie rodziców z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi uzależnień grożących ich dzieciom, (6) zapoznanie rodziców i nauczycieli z pierwszymi sygnałami wpływu narkotyków na młodego człowieka, (7) otoczenie opieką uczniów, u których występują zachowania ryzykowne. Dla każdego z tych zadań określono sposób ich realizacji oraz wskazano osoby odpowiedzialne.

[dowód: akta kontroli str. 13-34, 44, 55, 63-66]

W kontrolowanym okresie działania w ramach profilaktyki uzależnień zostały także ujęte w planach pracy pedagoga szkolnego oraz aneksach do tych planów, stanowiących szczegółowy plan działań profilaktycznych, tj.:

- w planach pracy pedagoga na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012 w ramach diagnozowania sytuacji edukacyjno – wychowawczej uczniów ujęto m.in. zadanie polegające na przeprowadzeniu wśród uczniów badania ankietowego obejmującego następujący temat: „profilaktyka uzależnień – postawy uczniowskie do używek”;
- w planie pracy pedagoga na rok szkolny 2012/2013 w ramach uczestniczenia w opracowaniu i ewaluacji programu wychowawczego i profilaktycznego szkoły przewidziano przeprowadzenie badania ankietowego;
- w aneksach do planu pracy pedagoga na rok szkolny 2011/2012 i 2012/2013 przewidziano m.in. spotkanie szkoleniowe dla klas pierwszych z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy w zakresie profilaktyki prawa karnego (obejmujące m.in. zagadnienia związane z używkami), oraz przygotowanie materiałów na tablice informacyjne i ulotek dla uczniów w zakresie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych;
- w aneksie do planu pracy pedagoga na rok szkolny 2012/2013 w zakresie profilaktyki uzależnień przewidziano we wszystkich klasach przeprowadzenie badania ankietowego wśród 100 uczniów oraz zajęć na temat narkotyków i „dopalaczy” na godzinach wychowawczych.

Dla każdego z zadań ujętych w planach pracy pedagoga oraz działań ujętych w szczegółowych planach działań profilaktycznych określono termin realizacji oraz osoby odpowiedzialne.

[dowód: akta kontroli str. 44, 54, 67-80]

W harmonogramach prac związanych z ewaluacją wewnętrzną w zakresie nauczania i wychowania w ZSB ujęto m.in.:

- w harmonogramie na rok szkolny 2010/2011 przeprowadzenie wśród rodziców, uczniów i nauczycieli badania ankietowego dotyczącego profilaktyki uzależnień,
- w harmonogramie na rok szkolny 2011/2012 przeprowadzenie wśród uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej ZSB badania ankietowego dotyczącego „dopalaczy”.

[dowód: akta kontroli str. 81-99]

Zadania związane z profilaktyką uzależnień w ZSB ujmowane były także w planach pracy Zespołu Wychowawców Klas (ZWK), w tym m.in. w planie pracy ZWK na rok szkolny 2010/2011 ujęto pedagogizację rodziców na temat uzależnień.

[dowód: akta kontroli str. 100-103]

Ustalono, że wszyscy nowo zatrudniani pracownicy w ZSB, w tym niebędący nauczycielami, mieli obowiązek zapoznania się z przepisami obowiązującymi w ZSB, w tym m.in. procedurami w zakresie bezpieczeństwa uczniów oraz Szkolnym Programem Profilaktyki Uzależnień.

[dowód: akta kontroli str. 259-262]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

*Uwagi dotyczące
badanej
działalności*

NIK zwraca uwagę, że cele działań profilaktycznych określone w SPP były niemierzalne, tzn. nie dawały możliwości sprawdzenia ich realizacji. W SPP nie określono także harmonogramu realizacji zaplanowanych działań.

[dowód: akta kontroli str. 16-25]

1.2. Plany doskonalenia nauczycieli

*Opis stanu
faktycznego*

Na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012 przygotowano roczne plany wspomagania w ramach Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli ZSB (zwane dalej „WDN 2010/2011” oraz „WDN 2011/2012”).

WDN 2010/2011 w obszarze profilaktyki narkomanii przewidywał udział Rady Pedagogicznej ZSB w szkoleniu na temat: „Jak radzić sobie z negatywnymi postawami uczniowskimi”.

WDN 2011/2012 przewidywał w tym obszarze szkolenie Rady Pedagogicznej ZSB na temat odpowiedzialności nauczycieli, wychowawców za bezpieczeństwo uczniów w czasie zajęć obowiązkowych i nadobowiązkowych w szkole i poza terenem szkoły.

Działania przewidziane w WDN 2010/2011 i WDN 2011/2012 były spójne z działaniami zaplanowanymi w SPP, który przewidywał organizowanie różnych form doskonalenia nauczycieli z profilaktyki uzależnień.

[dowód: akta kontroli str. 21, 104, 111, 167-169]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3. Procedury postępowania w sytuacji szczególnych zagrożeń

*Opis stanu
faktycznego*

Strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, o której mowa w § 10 rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r., nie została w ZSB opracowana. Statut ZSB nie przewidywał utworzenia ww. strategii.

Pani Wiesława Krotoszyńska-Surma wicedyrektor ZSB ds. opiekuńczo - wychowawczych wyjaśniła, że dokumenty obowiązujące w ZSB w wystarczającym stopniu określały działania w zakresie profilaktyki uzależnień od narkotyków, dlatego też nie opracowano w tym zakresie odrębnej strategii.

[dowód: akta kontroli str. 12, 45, 115, 117]

W ZSB opracowano niektóre elementy strategii, wymienione we wskazanym powyżej przepisie. W okresie objętym kontrolą funkcjonowały m.in.:

- „Procedury obowiązujące w szkole w zakresie bezpieczeństwa uczniów” stanowiące element SPP (opis w pkt. 1.1);
- „Szkolny Program Interwencyjny ZSB” (zwany dalej „SPI”) określający procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, tj. m.in.: (1) w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan

odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, niebędące przestępstwami/czynami karalnymi, (2) w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, (3) w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, (4) w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

Cele określone w SPI były następujące: (1) zapobieganie rozpowszechnianiu się problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną (narkotyki, „dopalacze” i alkohol) oraz innych zachowań świadczących o demoralizacji, (2) zapobieganie procesowi przechodzenia od fazy okazjonalnego używania substancji psychoaktywnych do fazy nadużywania lub uzależnienia, (3) zapobieganie handlowi narkotykami i „dopalaczami” na terenie szkół (eliminacja przestępczości narkotykowej), (4) pomoc uczniowi i jego rodzinie w rozwiązywaniu problemów i skutków używania środków psychoaktywnych, (5) podejmowanie właściwych interwencji w sytuacjach występowania na terenie szkoły czynów karalnych lub przestępstw.

Wskazane powyżej procedury były zgodne z Procedurami postępowania nauczycieli i metodami współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności: narkomanią, alkoholizmem, prostytutką¹¹.

[dowód: akta kontroli str. 26-34, 55, 115, 117, 119-126]

Dodatkowo w ramach procedur postępowania ujętych w SPI wskazano warunki, których niespełnienie mogło skutkować wykreśleniem z listy uczniów ZSB, tj.:

- uczeń, wobec którego zaistniało podejrzenie, że był w szkole pod wpływem narkotyków, a w trakcie interwencji nie otrzymano jednoznacznego potwierdzenia tego faktu, był zobowiązany dostarczyć w ciągu 3 dni od zaistnienia zdarzenia pisemną informację o wyniku testu na obecność narkotyków przeprowadzonego w poradni uzależnień nie później niż 24 godziny od zdarzenia;
- uczeń, który znajdował się pod wpływem alkoholu lub narkotyków oraz uczeń, który posiadał w szkole narkotyki był zobowiązany do podpisania kontraktu określającego warunki zachowania przez niego praw ucznia, opracowanego wspólnie z rodzicami oraz pedagogiem szkolnym i wychowawcą klasy.

Według procedur ujętych w SPI ponowna sytuacja przebywania ucznia w szkole pod wpływem alkoholu lub narkotyków oraz niespełnienie wskazanych powyżej warunków skutkowało skreśleniem ucznia z listy uczniów ZSB.

[dowód: akta kontroli str. 122-123]

W okresie objętym kontrolą w ZSB obowiązywały także procedury szkolne pn. „Metody postępowania pedagogicznych i niepedagogicznych pracowników szkoły jako instytucji w sytuacjach kryzysowych”, wskazujące m.in.: (1) zasady postępowania z uczniem podejrzanym o spożycie alkoholu i narkotyków, (2) zasady postępowania z uczniem będącym pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły lub w trakcie imprez organizowanych przez szkołę, (3) zasady postępowania w sytuacji podejrzenia, że uczeń posiada alkohol lub substancję przypominającą narkotyk, (4) zasady postępowania w sytuacji znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk.

[dowód: akta kontroli str. 265, 271-278]

¹¹ Modelowe procedury postępowania nauczycieli opracowane w ramach jednego z modułów Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ZSB w badanym obszarze.

2. Wdrażanie działań z zakresu profilaktyki narkomanii

2.1 Realizacja zadań profilaktycznych

W oparciu o dokumentację objętą badaniem oraz wyjaśnienia Tadeusza Nowaka Dyrektora ZSB i pedagoga szkolnego w ZSB ustalono, iż działania podejmowane w ZSB w latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 w zakresie profilaktyki narkomanii wynikały z dokumentów planistycznych opracowanych przez ZSB, w tym ze SPP. Obejmowały one m.in.:

- prowadzenie zajęć lekcyjnych w ramach godzin wychowawczych (przez nauczycieli wychowawców) oraz przedmiotu „wychowanie do życia w rodzinie” (przez nauczyciela biologii); w każdym roku szkolnym zajęcia w zakresie profilaktyki uzależnień przeprowadzono we wszystkich klasach ZSB, co zostało udokumentowane w dziennikach zajęć lekcyjnych na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012; zajęcia te były prowadzone w ramach tematów bezpośrednio odnoszących się do uzależnienia od narkotyków (np. „Wpływ narkotyków na zachowanie”, „Asertywność – narkotykom nie”, „Narkotyki, nałogi – jak z nimi walczyć”, „Jak zachować się na studniówce – bez alkoholu i narkotyków”, „Dopalacze – omówienie zagrożeń”, „Problemy w rodzinie – uzależnienia, sekty, przemoc”), jak również innych tematów (np. „Bezpieczne ferie”, „Błędy własne i cudze”, „Zagrożenia cywilizacyjne”, „Zasady i regulamin BHP na wycieczce szkolnej”);
- udział uczniów w przedstawieniu teatralnym pt. „Dzieci z dworca ZOO” oraz w projekcji filmu pt. „Skazany na bluesa”;
- przeprowadzenie w roku szkolnym 2010/2011 badania ankietowego pod hasłem „narkotyk – śmierci dotyk” (obejmującego 131 spośród 764 uczniów wszystkich klas ZSB); wyniki badania potwierdziły konieczność objęcia uczniów profilaktyką uzależnień od narkotyków, w tym „dopalaczy”; 21 uczniów objętych badaniem przyznało się do eksperymentowania z narkotykami; najwięcej osób (109 uczniów) wskazało dyskotekę jako miejsce, gdzie można się zetknąć z narkotykami, na drugim miejscu znalazła się szkoła (gimnazjum), którą wskazało 60 uczniów, 48 uczniów wskazało wakacje, a 26 uczniów park; wśród powodów brania narkotyków uczniowie wskazali m.in.: dla „szpanu” (84 uczniów), dla rozluźnienia (60 uczniów), z nudy (34 uczniów);
- przeprowadzenie w roku szkolnym 2011/2012 badania ankietowego na temat „dopalaczy” (obejmującego 100 spośród 711 uczniów wszystkich klas ZSB); wyniki tych badań potwierdziły konieczność objęcia uczniów profilaktyką uzależnień od narkotyków, w tym „dopalaczy”; 12% badanych uczniów odpowiedziało, iż miało kontakt z substancjami „dopalającymi”, w tym 5% przyznało się do wypróbowania na sobie działania tych substancji, natomiast 7% zetknęło się z „dopalaczami” wyłącznie poprzez kontakt ze znajomymi, którzy ich używają; 11% badanych uczniów twierdziło, że nie zna skutków zażywania „dopalaczy”;
- przygotowywanie wystaw tematycznych, tablic informacyjnych, opracowań oraz ulotek dla uczniów, jak również nauczycieli i rodziców; według zapisów w dziennikach pracy pedagoga szkolnego na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012 tego typu działania podjęto: 2-krotnie w roku szkolnym 2010/2011, 9-krotnie w roku szkolnym 2011/2012 (zakres tematyczny tych działań obejmował w szczególności zagadnienia dotyczące „dopalaczy”, eksperymentowania z narkotykami i handlu narkotykami);

- porady, konsultacje, spotkania wyjaśniające pedagog szkolnej z rodzicami, nauczycielami, uczniami oraz w uzasadnionych przypadkach kierowanie uczniów na terapię, co zostało odnotowane w dziennikach pracy pedagoga szkolnego na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012 oraz dokumentacji załączonej do tych dzienników;
- przekazywanie informacji na temat SPP, zagrożeń związanych z narkotykami, w tym „dopalaczami”, oraz planowanych spotkań szkoleniowo- informacyjnych przy okazji zebrań z rodzicami, które według zapisów w dzienniku pracy pedagoga oraz wyjaśnień Pedagog szkolnej odbyły się w styczniu i w marcu 2011 r.

[dowód: akta kontroli str. 55-56, 94, 99, 129-134, 135-141, 142-160, 240-256, 263, 286, 289, 296]

Pedagog szkolna wyjaśniła, że po skierowaniu przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN) w październiku 2010 r. apelu dotyczącego konieczności podjęcia zdecydowanych kroków w związku z dostępnością do „dopalaczy”, w ramach wywiadówek dla rodziców uczniów wszystkich klas ZSB przeprowadzono w marcu 2011 r. spotkania dotyczące problemu „dopalaczy”, na drzwiach sal lekcyjnych oraz na drzwiach wejściowych do szkoły umieszczono informacje dotyczące oznak kontaktu dzieci z narkotykami. Podczas wywiadówek rodzicom rozdano materiały o sygnałach uzależnienia, o możliwości zorganizowania spotkania w zakresie uzależnień od narkotyków oraz możliwości wypożyczenia materiałów na temat uzależnień od pedagog szkolnej. Rodzice zostali też poinformowani o możliwości skorzystania z materiałów zgromadzonych w czytelnicy szkoły.

[dowód: akta kontroli str. 252-254, 263]

Pani Wiesława Krotoszyńska-Surma wicedyrektor ds. opiekuńczych i wychowawczych wyjaśniła, że po otrzymaniu opracowania MEN z marca 2011 r. pn. „Profilaktyka używania nowych narkotyków tzw. „dopalaczy” przez młodzież. Oferta działań profilaktycznych adresowanych do dyrektorów szkół, kadry pedagogicznej, rodziców, uczniów oraz organów prowadzących” podjęto akcję informacyjną polegającą na przekazaniu materiałów zawartych w tym opracowaniu do wykorzystania przez wychowawców i nauczycieli. Dodała, że wychowawcy klas zostali zobowiązani także do przeprowadzenia na godzinach wychowawczych pogadanek na temat szkodliwości „dopalaczy” i ponoszenia konsekwencji za ich posiadanie. Przygotowana została także wystawa uświadamiająca młodzieży zagrożenia płynące z posiadania i stosowania „dopalaczy”.

[dowód: akta kontroli str. 115-116, 118]

Działania podejmowane w ZSB w latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 w zakresie profilaktyki narkomanii obejmowały doskonalenie umiejętności nauczycieli w ramach WDN 2010/2011 i WDN 2011/2012, tj. udział nauczycieli wychowawców w następujących warsztatach szkoleniowych:

- „Alienacja wśród młodzieży”, zrealizowanych przez grupę trenerską Skills Designers we wrześniu 2010 r. (28 spośród 31 wychowawców);
- „Jak radzić sobie z negatywnymi postawami uczniowskimi?”, zrealizowanych we własnym zakresie w kwietniu 2011 r. (26 spośród 31 wychowawców);
- „Odpowiedzialność nauczycieli, wychowawców za bezpieczeństwo uczniów w czasie zajęć obowiązkowych i nadobowiązkowych w szkole i poza terenem”, zrealizowanych we własnym zakresie w marcu 2012 r. (25 spośród 29 wychowawców).

W zakresie profilaktyki narkomanii nauczyciele brali także udział w szkoleniach nie ujętych w WDN 2010/2011 i WDN 2011/2012, tj. m.in.:

- warsztatach szkoleniowych dla członków Rady Pedagogicznej „Uzależnienia od substancji psychoaktywnych”, przeprowadzonych przez grupę trenerską Skills Designers w kwietniu 2011 r., dotyczących m.in. „dopalaczy” (54 spośród 65 nauczycieli);
- szkoleniu online (webinarium) dla członków Rady Pedagogicznej „Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych z udziałem uczniów”, zorganizowanym przez Wydawnictwo FORUM w maju 2011 r. (22 spośród 65 nauczycieli).

Szkolenia przeprowadzone w ramach profilaktyki narkomanii w roku szkolnym 2010/2011 przez grupę trenerską Skills Designers oraz Wydawnictwo FORUM zostały zorganizowane i zrealizowane w wyniku działań podjętych z inicjatywy ZSB.

W latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 nauczyciele ZSB uczestniczyli też w indywidualnym kształceniu obejmującym profilaktykę narkomanii, tj.:

- kursie doskonalącym pt. „Szkolenie w zakresie przeprowadzenia kampanii profilaktycznej dla dzieci i młodzieży – SKUTKI UŻYWANIA DOPALACZY”, zorganizowanym w roku szkolnym 2010/2011 w wymiarze 15 godzin przez Centrum Kształcenia Ustawicznego – Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Toruniu (3 nauczycieli, w tym pedagog szkolny),
- warsztatach „Nastolatek w szkole” oraz „Działania profilaktyczne wśród młodzieży”, zorganizowanych przez Kujawsko – Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy odpowiednio w roku szkolnym 2011/2012 w wymiarze 15 godzin (1 nauczyciel) oraz w roku szkolnym 2012/2013 w wymiarze 5 godzin (1 nauczyciel).

[dowód: akta kontroli str. 105-110, 112-114, 118, 167-169, 177-183, 184, 185-186, 188-189]

Według zapisów w dziennikach pracy pedagoga szkolnego na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012 pedagog szkolna brała udział w dwóch spotkaniach pedagogów szkolnych w celu wymiany poglądów m.in. na temat zmian prawnych dotyczących „używek” oraz uzależnienia od narkotyków. Ponadto w roku szkolnym 2010/2011 pedagog szkolna brała udział w szkoleniu dotyczącym tematyki „dopalaczy”, organizowanym przez Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy.

[dowód: akta kontroli str. 184-186]

W kontrolowanym okresie w ZSB Straż Miejska w Bydgoszczy realizowała program profilaktyczny dotyczący narkotyków, tj. program profilaktyki w zakresie prawa karnego skierowany do uczniów klas pierwszych, którym objęto w każdym roku ok. 200 uczniów.

[dowód: akta kontroli str. 52, 140-141, 161-162]

Pani Wiesława Krotoszyńska-Surma wicedyrektor ds. opiekuńczych i wychowawczych wyjaśniła, że istotnym elementem działań w obszarze profilaktyki uzależnień od narkotyków mających na celu utrudnianie uczniom dostępu do środków psychoaktywnych, w tym zabezpieczenie szkoły przed wnoszeniem na jej teren środków uzależniających, był bieżący nadzór nad realizacją postanowień regulaminu kontroli dostępu pn. „Projekt kontroli dostępu osób postronnych do szkoły oraz zapobiegania nieuzasadnionemu opuszczaniu budynku szkolnego przez uczniów” (obowiązującego w ZSB od marca 2009 r.) oraz procedur postępowania pedagogicznych i niepedagogicznych pracowników szkoły jako instytucji w sytuacjach kryzysowych. W związku z powyższym ustalono, iż otwieranie drzwi wejściowych do budynku ZSB było regulowane przyciskiem w dyżurce, a automatyczne zamykanie się tych drzwi uniemożliwiało wejście z zewnątrz do budynku szkoły lub jego opuszczenie. Zapisy w ewidencji wyjść uczniów oraz w ewidencji wizyt osób postronnych potwierdzały realizację przez pracowników administracyjnych ZSB kontroli wejścia do szkoły i wyjścia ze szkoły.

[dowód: akta kontroli str. 264-265, 266-270, 271-280]

Działania dotyczące obszaru profilaktyki narkomanii realizowane przez ZSB w okresie objętym kontrolą były zgodne z dyspozycjami zawartymi w § 2 pkt. 1-5 rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r.

Źródłem finansowania programów profilaktycznych dotyczących narkotyków realizowanych w ZSB przez Straż Miejską w Bydgoszczy oraz szkoleń przeprowadzonych w ramach profilaktyki narkomanii przez grupę trenerską Skills Designers oraz Wydawnictwo FORUM w roku szkolnym 2010/2011 były środki budżetowe gminy w dziale 801 rozdziale 80146 (wydatkowane w ramach planu finansowego szkoły). Na przeprowadzenie pozostałych szkoleń we wskazanym powyżej zakresie w kontrolowanym okresie ZSB nie poniósł żadnych wydatków.

[dowód: akta kontroli str. 161-162, 163, 167-169, 170-174, 185-186]

W ramach działań w zakresie profilaktyki narkomanii podejmowanych w kontrolowanym okresie wykorzystywane były m.in. materiały opracowane lub zgromadzone przez pedagoga szkolną (m.in. ulotki, przewodniki, materiały ze szkoleń), opracowanie MEN z marca 2011 r. oraz dokumenty znajdujące się w bibliotece szkolnej (m.in. 12 tytułów książkowych oraz artykuły z czasopism młodzieżowych i specjalistycznych). Materiały dotyczące profilaktyki narkomanii były dostępne także w gabinecie pielęgniarki szkolnej.

[dowód: akta kontroli str. 56-57, 115-116, 118, 191, 193-196, 201-258]

We wrześniu 2010 r. przeprowadzono ewaluację SPP obowiązującego w ZSB do końca roku szkolnego 2009/2010. Według treści „Raportu z ewaluacji Programu Profilaktycznego Szkoły” z dnia 28 września 2010 r. uczniowie mieli świadomość skutków używania substancji psychoaktywnych, w tym m.in. narkotyków oraz rozumieli potrzebę zapobiegania uzależnieniom.

Pedagog szkolna ZSB koordynator zespołu ds. ewaluacji wyjaśniła, że w jej ocenie Szkolny Program Profilaktyki obowiązujący do końca roku szkolnego 2009/2010 został w pełni zrealizowany, a zakładane cele osiągnięte. Ponadto pedagog szkolna wyjaśniła, że ewaluacja tego programu wskazywała na konieczność jego uszczegółowienia o procedury postępowania w sytuacjach trudnych z udziałem ucznia, które stały się częścią SPP.

[dowód: akta kontroli str. 43, 51, 56, 60-62]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2 Podejmowanie działań interwencyjnych

*Opis stanu
faktycznego*

Działania interwencyjne podejmowane w ZSB w latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 w ramach profilaktyki narkomanii dotyczyły 4 zdarzeń, w tym: (1) przypadku ucznia, który miał wcześniej problem z „używkami” i który wziął udział w programie „FreD goes net”, (2) przypadku ucznia, który był podejrzany o zażywanie narkotyków poza szkołą (w klubie), (3) przypadku ucznia, który był podejrzany o zażywanie narkotyków na terenie szkoły, (4) wpływu do szkoły anonimowej informacji dotyczącej handlowania i używania narkotyków na terenie szkoły przez uczniów.

Według zapisów w dziennikach zajęć pedagoga szkolnego na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012 oraz dokumentacji załączonej do tych dzienników we wskazanych powyżej przypadkach podjęto działania, które były zgodne z § 9 rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. oraz procedurami ujętymi w SPI¹², tj. m.in.:

¹² Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków (procedura nr 2 Szkolnego Programu Interwencyjnego ZSB);

- w pierwszym przypadku dokonano diagnozy sytuacji osobistej i prawnej ucznia, przeglądu dziennika, przeprowadzono rozmowy z nauczycielem wychowawcą, uczniem oraz jego rodzicami i motywowano ucznia do abstynencji (nie stwierdzono zażywania narkotyków przez ucznia);
- w drugim przypadku przeprowadzono rozmowy z nauczycielem wychowawcą, uczniem oraz jego rodzicami i skierowano ucznia na terapię w ramach programu „FreD goes net” (udział został potwierdzony zaświadczeniem);
- w trzecim przypadku skierowano ucznia do pielęgniarki środowiskowej, przeprowadzono rozmowy z nauczycielem wychowawcą, pielęgniarką i uczniem w obecności rodziców, zobowiązano rodziców do przeprowadzenia testu (testy przeprowadzone przez matkę ucznia nie potwierdziły zażywania narkotyków);
- w czwartym przypadku sprawa została omówiona na spotkaniu dyrekcji szkoły, kierownika zajęć praktycznych, pedagoga szkolnej oraz kierownika administracji i obsługi, dyrektor ds. opiekuńczo – wychowawczych przedstawiła problem zażywania substancji psychoaktywnych i sprzedaży narkotyków, w tym „dopalaczy” i leków psychoaktywnych, na zebraniu nauczycieli, kierownik administracji zwróciła pracownikom uwagę na obowiązek informowania dyrekcji oraz pedagoga szkolnej o przejawach narkomanii, pedagog szkolna poinformowała o zdarzeniu Komisariat Policji Bydgoszcz - Śródmieście.

[dowód: akta kontroli str. 53, 121-122, 140, 164-165, 281-283, 286-289]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3 Organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej

*Opis stanu
faktycznego*

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w ZSB na rzecz uczniów, ich rodziców i nauczycieli w ramach profilaktyki narkomanii była udzielana w kontrolowanym okresie na zasadach określonych w rozporządzeniach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach¹³, przez pedagoga szkolnego.

[dowód: akta kontroli str. 164-166, 281-283, 284-295]

Według zapisów w dziennikach zajęć pedagoga szkolnego na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012 oraz dokumentacji załączonej do tych dzienników pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach profilaktyki narkomanii udzielono 10 razy, w tym:

- każdorazowo w formie indywidualnych porad, konsultacji i spotkań wyjaśniających z uczniami, nauczycielami lub rodzicami,
- jeden raz w formie skierowania ucznia na terapię w ramach programu „FreD goes net”.

Pomocą psychologiczno-pedagogiczną we wskazanym powyżej zakresie zostało objętych łącznie 9 uczniów ZSB. W 4 przypadkach podjęto działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców, w tym dwukrotnie w roku szkolnym 2010/2011, jeden raz w roku szkolnym 2011/2012.

[dowód: akta kontroli str. 164-166, 281-283, 284, 286, 292-294]

Pedagog szkolna wyjaśniła, że współpraca ZSB z poradnią psychologiczno-pedagogiczną dotyczyła nie tyle problemu uzależnień, co kwestii związanych z mobbingiem oraz konfliktami klasowymi i specyficznymi trudnościami w nauce.

[dowód: akta kontroli str. 52-53]

¹³ § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, które obowiązywało do 31 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 114) oraz § 6 ust. 1 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, które weszło w życie w dniu 1 lutego 2011 r. (Dz. U. Nr 228, poz. 1487);

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, zwanej dalej „ustawą o NIK”, wnosi o określenie celów oraz harmonogramu realizacji działań profilaktycznych zaplanowanych w Szkolnym Programie Profilaktyki w sposób umożliwiający monitorowanie ich realizacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia grudnia 2012 r.

Kontroler
Mateusz Grynicz
starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Jarosław Wenderlich

.....
podpis

.....
podpis

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz.82;